

*Załącznik do uchwały nr 4/2020/2021 Rady Pedagogicznej
Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego
im. Janusza Korczaka w Szymbarku
z dn. 15.09.2020 r.*

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

**w Specjalnym Ośrodku
Szkolno – Wychowawczym
im. Janusza Korczaka w Szymbarku.**

Podstawy prawne

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325)

Wstęp

Rzeczywistość ekonomiczno-społeczna wymusza nowe oczekiwania pracodawców wobec pracowników. Człowiek we współczesnym świecie jest zmuszony wielokrotnie zmieniać zawód, uzupełniać kwalifikacje w poszukiwaniu nowej pracy.

Pracodawcy szczególnie cenią: inicjatywę, zaangażowanie, niezależność, elastyczność, a także dyspozycyjność i umiejętność pracy w zespole. Dlatego należy przygotowywać młodych ludzi do aktywności na rynku pracy, świadomego planowania drogi rozwoju. Zmienia się również charakter relacji między pracodawcą, a pracownikiem. Uczenie się przez całe życie i rozwijanie różnorodnych kompetencji ułatwia dobre funkcjonowanie na rynku pracy.

Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące zdobycia wykształcenia czy kwalifikacji zawodowych wymagają świadomości własnych zasobów, znajomości rynku edukacyjnego, świata zawodów i struktury rynku pracy. Dlatego istotnym zadaniem szkoły jest wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno - zawodowych oraz sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Wymienione potrzeby generują konieczność opracowania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, który winien zapewnić uczniowi możliwość zdobycia wiedzy m. in. na temat procesu podejmowania racjonalnych decyzji edukacyjno - zawodowych, konsekwencji dokonanych wyborów, metod poszukiwania pracy. Istotną rolą WSDZ jest również wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności konieczne w planowaniu kariery zawodowej, tj.: poznanie własnych zasobów i predyspozycji zawodowych, reguł regulujących rynek pracy i źródeł informacji dotyczących lokalnego rynku pracy oraz trendów ogólnopolskich i europejskich.

Założenia i cele WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane według harmonogramu pracy szkoły;

- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami, WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Głównym celem WSDZ jest przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia.

Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

Cele szczegółowe

Uczniowie:

- poznają własne predyspozycje zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności; rozwijają umiejętność pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń;
- są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej;
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu;
- mają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy;
- znają system kształcenia oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych;
- znają warunki i harmonogram rekrutacji do szkół ponadpodstawowych;
- wybierają zawód i szkołę po dokonaniu analizy własnych możliwości psychofizycznych z wymaganiami szkoły i zawodu;
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu;
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodowej.

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu, wspomagają dzieci w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- znają aktualną i pełną ofertę edukacyjną na różnych jego poziomach;
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.;
- włączają się do działań informacyjnych szkoły (np. jako przedstawiciele różnych zawodów).

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- realizują działania z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika;

- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów; angażują przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w działania doradcze szkoły.

TREŚCI I CZAS REALIZACJI WSDZ

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w ciągu roku szkolnego:

- na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zastępstwach, zajęciach pozalekcyjnych;
- podczas indywidualnych rozmów doradczych;
- poprzez udział uczniów w wycieczkach zawodoznawczych, stażach, praktykach, targach, w spotkaniach i imprezach związanych z wyborem dalszej drogi kształcenia oraz planowaniem kariery zawodowej;
- poprzez udział młodzieży w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań umożliwiających uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności oraz pracach samorządu szkolnego i szkolnego koła wolontariatu.

Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w ośrodku szkolno-wychowawczym.

Dyrektor tworzy warunki do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego, monitoruje efekty ustalonych i podejmowanych działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi kształcenia i kariery zawodowej.

Koordynator doradztwa zawodowego – szkolny doradca zawodowy - bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ, przeprowadza indywidualne rozmowy doradcze oraz zajęcia warsztatowe dla młodzieży, gromadzi i udostępnia informacje edukacyjno – zawodowe, scenariusze lekcji, przeprowadza ankietę ewaluacyjną i sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.

Pedagog szkolny diagnozuje potrzeby oraz możliwości uczniów, udziela indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzi zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno - społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kieruje uczniów do specjalistycznych placówek.

Nauczyciele wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, prowadzą zajęcia związane z przygotowaniem młodzieży do podejmowania decyzji edukacyjno – zawodowych oraz planowania kariery zawodowej, rozwijają umiejętności współpracy w grupie, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego i pedagoga szkolnego na konsultacje.

Główne treści przypisane do poszczególnych lat nauki:

Wszyscy nauczyciele w ramach poszczególnych przedmiotów realizują podstawę programową i program nauczania odnosząc się do doradztwa zawodowego. Do zadań nauczycieli należy diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc

w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej. Każdy nauczyciel udostępnia uczniom informacje edukacyjno-zawodowe oraz omawia zawody związane z daną dziedziną i realizowanymi hasłami programu nauczania.

Przykłady treści doradczych realizowanych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów:

- Podstawy przedsiębiorczości – komunikacja interpersonalna, mocne i słabe strony swojej osoby, autoprezentacja, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych oraz do rozmowy kwalifikacyjnej, negocjacje, rynek pracy, zakładanie działalności gospodarczej, biznesplan.
- Języki obce (w tym zawodowe) – słownictwo dotyczące zawodów, rozmowa o pracę, elementy autoprezentacji, słownictwo branżowe.
- WOS i historia – bezrobocie i metody walki z nim, struktura zawodowa ludności, postawy obywatelskie, udział człowieka w życiu społecznym, grupy społeczne i ich rola w społeczeństwie, rozwój polskiego społeczeństwa.
- Język polski – rola pracy w życiu człowieka, trudna praca ludzi na wsi, kultura słowa, komunikacja społeczna, elementy autoprezentacji, redagowanie podań, pism urzędowych, e-maili.
- Informatyka – wysyłanie korespondencji mailowo, tworzenie dokumentów, redagowanie tekstu, sposoby pracy z Internetem – wyszukiwanie informacji, logowanie się do portali oferujących pracę, podstawy tworzenia własnych stron internetowych.
- Przedmioty zawodowe – terminologia branżowa, wiedza i umiejętności niezbędne do wykonywania czynności charakterystycznych dla danego zawód.

Nauczyciel - bibliotekarz gromadzi i udostępnia materiały informacyjne z zakresu doradztwa zawodowego.

Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego oraz Stowarzyszenie na rzecz dzieci i młodzieży „Po To Jesteśmy” działające przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Szymbarku udzielając pomocy w realizacji zadań.

Rodzice uczniów współpracują w realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Instytucje wspierające doradcę zawodowego, nauczycieli, wychowawców, rodziców, uczniów:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Placówki Doskonalenia Nauczycieli.

Formy pracy doradczej adresowane do uczniów:

- badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety);
- zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych;
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, rozwijające umiejętności autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcami, radzenie sobie ze stresem;

- zajęcia uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny) oraz przygotowania do tego, jak zostać przedsiębiorcą;
- udostępnianie informacji o zawodach, o szkołach, rynku pracy (lokalnym, krajowym, w UE), o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, obowiązującym prawie pracy;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- organizowanie dni otwartych w ramach święta szkoły (prezentacja i promocja oferty edukacyjnej);
- udzielanie indywidualnych porad w podjęciu decyzji edukacyjnej i zawodowej;
- rozwijanie przedsiębiorczości uczniów poprzez włączanie ich w organizację imprez szkolnych, praca uczniów w szkolnych miniprzedsiębiorstwach, udział w projektach;
- organizowanie wycieczek na targi edukacyjne, do zakładów pracy, szkół, biur karier itp.

Obszary działań

Szkoła Podstawowa

- Integracja zespołu klasowego.
- Umiejętność współdziałania w grupie.
- Kształtowanie właściwych relacji społecznych.
- Komunikacja interpersonalna.
- Kształtowanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów Zapoznanie ze światem zawodów.
- Ukazywanie pracy jako wartości.
- Zwracane uwagi na zależność między nauką, a możliwością zdobycia wymarzonego zawodu.
- Podnoszenie samooceny.
- Rozwijanie zainteresowań.
- Zapoznanie się z ofertą szkół ponadpodstawowych.

Branżowa Szkoła I Stopnia

- Rynek pracy- krajowy i europejski, bezrobocie.
- Aktywne metody poszukiwania pracy.
- Sporządzanie dokumentów aplikacyjnych.
- Autoprezentacja i rozmowa kwalifikacyjna.
- Prawo pracy/ obowiązki i prawa pracowników, rodzaje umów o pracę, świadczenia pracownicze, adaptacja młodego pracownika do pierwszej pracy.
- Cechy dobrego pracownika, kwalifikacje i kompetencje zawodowe.
- Staże zagraniczne, praktyki zawodowe.
- Uświadamianie uczniom istoty egzaminu zawodowego.
- Ukazanie dalszych możliwości kształcenie i podnoszenia kwalifikacji.
- Rola i zadania Powiatowego Urzędu Pracy.

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

- Pogłębianie wiedzy na temat swoich zainteresowań, słabych i mocnych stron, predyspozycji zawodowych.
- Komunikacja interpersonalna.
- Umiejętność współdziałania w grupie.
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.
- Praca jako wartość.
- Sposoby poszukiwania pracy.
- Autoprezentacja i rozmowa kwalifikacyjna.
- Dokumenty aplikacyjne.
- Ukazywanie możliwości znalezienia zatrudnienia.
- Ukazanie dalszych możliwości kształcenie i podnoszenia kwalifikacji.
- Ukazywanie możliwości zagospodarowania czasu po zakończeniu nauki w szkole.

- Rola i zadania Powiatowego Urzędu Pracy.

Monitoring i ewaluacja

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego podlega stałemu monitoringowi i ewaluacji. Doradca zawodowy stale monitorują realizację systemu. Ewaluacja skuteczności zaplanowanych w WSDZ działań nastąpi poprzez:

- zebranie informacji zwrotnych od adresatów WSDZ
- analizę prowadzonej dokumentacji.

Po zakończeniu roku szkolnego sporządzone zostaje sprawozdanie z realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego za dany rok szkolny. Realizacja tematyki orientacji zawodowej podejmowanej na zajęciach lekcyjnych dokumentowana jest wpisem tematu do dziennika zajęć lekcyjnych.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego – tekst jednolity, obowiązuje od roku szkolnego 2020 – 2021.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zatwierdzony Uchwałą nr 4 / 2020 / 2021 Rady Pedagogicznej Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Janusza Korczaka w Szymbarku z dnia 15.09.2020 r.

Zajęcia realizowane w ramach doradztwa zawodowego w klasie VII Szkoły Podstawowej.

1	Zajęcia wprowadzające z doradztwa zawodowego
2	Co dwie głowy to nie jedna
3	Czy i ja mogę być bohaterem
4	Doradztwo zawodowe. Dlaczego jest ważne
5	Ja w oczach innych
6	Jak długo uczymy się
7	Jak wspierać dziecko w planowaniu kariery
8	Jakie wartości są dla mnie ważne
9	Kariera zawodowa. Co w trawie piszczy
10	Kim chce zostać w przyszłości

Zajęcia realizowane w ramach doradztwa zawodowego w klasie VIII Szkoły Podstawowej.

1	Marzenia to spełnienia
2	Moje portfolio i e-portfolio
3	Moje umiejętności - moje sukcesy
4	Ograniczenia czy możliwości
5	Przewidzieć przyszłość - trendy na rynku pracy
6	Rodzic jako doradca
7	Szkoła podstawowa i co dalej
8	Temperament jak z bajki
9	Wiedza o zawodach a kariera zawodowa mojego dziecka
10	Zawody wokół nas

Zajęcia realizowane w ramach doradztwa zawodowego w szkole branżowej.

1	Analiza SWOT
2	Bilans kompetencji zawodowych i społecznych
3	Jak budować w dziecku poczucie własnej wartości
4	Moja wizytówka zawodowa, czyli dokumenty aplikacyjne
5	Od pomysłu do realizacji, czyli rejestruje firmę
6	Portfolio ucznia, czyli gromadzę zasoby
7	Skazani na sukces, czyli budowanie marki...
8	Uczenie się przez całe życie - szansa czy obowiązek
9	Wybory edukacyjno-zawodowe jak je wspierać
10	Wybrane fragmenty aktów prawnych

PLANY TEMATÓW Z DORADCWA ZAWODOWEGO REALIZOWANYCH NA WYBRANYCH PRZEDMIOTACH W ROKU SZKOLNYM 2020/2021

INFORMATYKA	
Kl. I BSZ	Upowszechnianie informacji – informacja jako towar, redagowanie dokumentów
Kl. VII Sz. P.	Portfolio z tekstami
Kl. VIII Sz. P.	Ucz się w sieci – Akademia Khana
JĘZYK POLSKI	
Kl. VII Sz. P.	Jak napisać dobre CV?
Kl. VII Sz. P.	Najtrudniej jest mówić i pisać o sobie – list motywacyjny
Kl. VII Sz. P.	CV i list motywacyjny – ćwiczenia redakcyjne
JĘZYK ANGIELSKI	
Kl. III BSZ	The workplaces in cooking industry – miejsca pracy w branży gastronomicznej
Kl. III BSZ	Writing an application letter – pisanie listu

	motywacyjnego
PRZEDMIOTY ZAWODOWE	
Kl. II BSZ	Zakres obowiązków pracownika bagażowego i portiera
Kl. III BSZ	Rejestracja Przedsiębiorstwa
Kl. III BSZ	Kodeks pracy – prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy
WOS I HISTORIA	
Kl. III BSZ	Planujemy dalszą naukę
Kl. III BSZ	Moja pierwsza praca
Kl. III BSZ	Tworzymy CV
Kl. III BSZ	Podróżujemy i pracujemy za granicą
PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	
Kl. I BSZ	Proces podejmowania decyzji oraz identyfikacja trudności
Kl. I BSZ	Sztuka rozwiązywania problemów
Kl. II BSZ	Co to znaczy być asertywnym
Kl. II BSZ	Dokumentacja ubiegania się o pracę
Kl. II BSZ	Możliwości pozyskiwania pracy
MATEMATYKA	
Szkoła Podstawowa Specjalna, klasa VII	Rozwinięcia dziesiętne liczb wymiernych.
Szkoła Podstawowa Specjalna, klasa VII	Przybliżenia i zaokrąglanie liczb.
Szkoła Podstawowa Specjalna, klasa VII	Odczytywanie danych statystycznych.
Szkoła Podstawowa Specjalna, klasa VII	Podwyżki, obniżki, rabaty i podatki.
Szkoła Podstawowa Specjalna, klasa VIII	Diagramy procentowe.
Szkoła Podstawowa Specjalna, klasa VIII	Zadania na pola wielokątów i kół.
Szkoła Podstawowa Specjalna, klasa VIII	Siatki graniastosłupów
Szkoła Podstawowa Specjalna, klasa VIII	Pole powierzchni graniastosłupów

Tematy zostały stworzone przez nauczycieli danych przedmiotów przy współpracy ze szkolnym doradcą zawodowym i obowiązywać będą w roku szkolnym 2020/2021